

CHUYỆN NGƯỜI ĐÁNH CÁ VÀ CON CÁ VẰNG

A. X. PU-SKIN

KIM DỒNG

[THÂN-ĐÌNH
21.01.1987]

CHUYỆN NGƯỜI ĐÁNH CÁ VÀ CON CÁ VÀNG

Tác giả: Aleksandr Sergeyevich Pushkin

Dịch : Hoàng Trung Thông

Bìa và Minh họa: Trần Gia Bích

NXB Kim Đồng

Hà Nội: 1986

TVE-4U.org

Scan: Cái lệ

Text & Ebook: Bộ Cặp

Xưa có một ông già với vợ
Ở bên bờ biển cả xanh xanh.
Xác xơ một túp lều tranh
Băm ba năm trọn nương mình ở đây.
Chông thì đi quăng chài kéo lưới
Vợ ở nhà đan sợi xe dây.
Một lần ra biển quăng chài
Kéo lên chỉ thấy đất lầy mà thôi.
Lần thứ hai quăng chài xuống nước
Ông kéo nhìn chỉ được cỏ rong.
Lần thứ ba kéo lên trông
Thì ra được cá – nhưng không phải thường.

Mà một con cá vàng đánh được
Cá vàng liền đau xót cầu xin
Tiếng người đâu bỗng nói lên:
“Thả con, cha hỡi, về miền biển khơi!
Con xin đáp, ơn người hậu hĩ,
Cha muốn gì con sẽ cho cha”.
Ông già sợ hãi nghe qua
Ra khơi đánh cá băm ba năm rồi,
Chưa nghe cá như người biết nói,
Thôi biển khơi ông thả cá về.

Giọng ông tha thiết tỉ tê:

“Lạy trời phù hộ độ trì cho con
Ta không muốn đến ơn đáp nghĩa
Biển thành thang con lại vẫy vùng”.

Về nhà nói với vợ ông
Nói cho hay sự lạ lùng xưa nay:
“Ngoài biển rộng lần này kéo lưới

Được cá vàng sự mới lạ chưa
Cá mà biết nói biết thưa
Xin tôi biển rộng thả ra cho về.
Ơn tha sống liệu bề báo đáp
Uớc mong chi cũng quyết y lời.
Tôi không dám nhận đền bồi
Thả cho cá lại ra khơi vẫy vùng”.
Mụ nghe nói trở ông nhấc mắng:
“Rõ đồ ngu, đồ xuẩn ai hơn
Cá vàng đã muốn đền ơn
Mà không dám nhận thì còn dám chi
Không dám cả xin về máng gỗ.
Máng nhà mình đã vỡ còn đâu!”,

Ông già ra chốn biển sâu

Kìa trông: sóng gợn một màu xanh xanh,

Ông gọi cá hãy nhanh tìm tới

Cá bơi vào, cá mới hỏi qua:

“Muốn điều gì thế, hờ cha?”

Vội vàng thi lễ, ông già nói ngay:

“Rủ thương nhé, cô ơi, có cá!

Mụ già tôi xỉ vả nhiếc tôi

Mụ mong cái máng mà thôi

Máng nhà cha đã vỡ rồi như không”.

Cá vàng đáp: “Cha đừng có khổ!

Cầu lạy trời phù hộ cho cha

Về đi, có máng ở nhà!”

✧

Ông liền về chốn vợ già để xem.

Chiếc máng mới quả nhiên đã có.

Nhưng mụ già mắng mỏ ông luôn:

“Đồ ngu, đồ xuân ai hơn!

Đi xin cái máng thì còn ra chi!

Máng kia phòng ích gì kia chứ

Cút đi, xin nhà gỗ về đây”.

Ông già lại phải ra đi

(Biển xanh sóng vỗ bốn bề nhấp nhò.)

Ông cất tiếng gọi cho cá tới

Cá bơi vào, cá lại hỏi qua:

“Muốn điều gì thế, hử cha?”

Vội vàng thi lễ, ông già đáp ngay:

“Rủ thương nhé, cô ơi, cô cá!

Mụ già nay xỉ vả hết lời

Không cho tôi được thành thơ

Một ngôi nhà gỗ bắt tôi xin về”.

Cá vàng đáp :”Chớ hể đau khổ,

Cầu lạy trời phủ hộ cho cha

Muốn nhà nhất định có nhà.”

✧

Về nơi lều nát ông già nhìn xem

Lều nát đã tuyệt nhiên chẳng thấy

Một ngôi nhà lộng lẫy trước ông

Có ống khói đẹp vô cùng

Cổng to hai cánh làm bằng gỗ sên.

Mụ già đã ngồi bên cửa sổ

Chỉ vào ông mắng mỏ nên thân:

“Đồ ngu, đồ xuân ai hơn!

Chỉ xin nhà gỗ mà còn về đây.

Ra chỗ cá nói ngay: ta chỉ

Muốn làm ngôi tuyệt thế phu nhân!”

Ông già ra chốn biển xanh
(Ầo ào tiếng sóng vỗ quanh mặt bờ.)
Ông lên tiếng gọi cho cá tới
Cá bơi vào, cá lại hỏi qua:
“Muốn điều gì thế, hờ cha ?”
Vội vàng thi lễ, ông già nói ngay:

“Rủ thương nhé, cô ơi, cô cá !
Mụ già giờ giận dữ sục sôi
Không cho tôi được thành thơi
Mụ giờ chẳng muốn là người thôn dân
Muốn làm vị phu nhân tuyệt thế”
Cá trả lời “Cha hãy về đi,
Chớ hê đau khổ làm gì,
Lạy trời phủ hộ độ trì cho cha”.

Ông già lại về nhà với vợ
Thấy gì ư? Đồ sộ nhà lâu:
Vợ ông ngồi ở thêm cao

Khăn lông quý giá khoác vào hai vai

Đầu trang sức vàng mười sáng chói

Cô đeo đầy những chuỗi hạt châu.

Nhẫn vàng tay chuốt như nhau,

Hài da màu đỏ dạn vào hai chân.

Lũ đày tớ ân cần trước mặt,

Mụ đánh rồi giật tóc họ ra.

Ông già rón rén thưa qua:
“Thưa bà, đã thỏa lòng bà hay chưa?”,
Mụ già lại thét la giận dữ
Bắt ông ra chuồng ngựa mà nằm.

Một tuần qua, lại một tuần
Mụ già lại giận hằm hằm sục sôi
Lại bắt ông ra nơi cá ở:
“Hãy cút đi, ra chỗ cá vàng,
Rằng: ta chẳng muốn bà quan

Muốn làm một vị nữ hoàng tự do”.

Ông già sợ cuống co, cầu khẩn:

“Bà thế nào? Điên loạn rồi chẳng?

Chưa quen đi đứng nói năng,

Lại không cả nước cười âm lên cho?”

Mụ giận dữ như là lửa cháy

Tát tai chông một cái nên thân.

“Lão quê, dám cãi ta chẳng?

Cãi bà phú quý phu nhân tuyệt vời?

Hãy cút đi, ra ngoài biển cả,

Mày không đi, cũng nã đi mau!,”

Ông già ra chốn biển sâu

(Biển xanh đã đổi ra màu tối tăm.)

Ông gọi cá hãy nhanh tìm tới

Cá bơi vào, cá lại hỏi qua:

“Muốn điều gì thế, hờ cha?”

Vội vàng thi lễ, ông già nói ngay:

“Rủ thương nhé, cô ơi, cô cá!

Mụ già giờ xỉ và càng tăng

Không thêm bà lớn giàu sang

Muốn làm một vị nữ hoàng tự do.”

Cá vàng đáp: “Thôi cha đừng khổ

Câu lạy trời phù hộ cho cha.

Về đi, thôi hãy về nhà!

Mụ già rồi sẽ thành ra nữ hoàng”.

Ông già lại vội vàng trở lại
Làm sao kia? Một dãy hoàng cung.
Vợ ông đã thấy ngôi trong,

Nữ hoàng lộng lẫy tựa lưng bên bàn.
Cung phụng có đại thần quý tộc
Rót rượu ngon rượu ngọt nước ngoài,
Cao lương mỹ vị đủ mùi,
Uy nghiêm thị vệ đứng ngoài đứng trong,
Trên vai vác búa đồng sáng quắc;
Ông già nhìn giật thót tới gan
Khẩu đầu trước vợ hỏi han,
Tâu rằng: “Muôn lạy nữ hoàng uy nghiêm
Xin Người hãy lệnh truyền cho biết
Đã thỏa lòng ao ước hay chưa?”
Mụ già chẳng chút ngó qua
Sai người nắm cổ đuổi ra ngoài đường.
Bọn thị vệ từng hàng trước cửa
Suýt nữa thì bỏ búa xuống ông.
Mọi người chế giễu lung tung:
“Lão già rõ thật là không biết điều.”

✧

Một tuần qua, lại một tuần
Mụ già tức giận hằm hằm không nguôi
Phái triều thân tìm người chôn mụ.

Chúng tìm ra ông cụ đem về;
Phen này hẳn được nhiều bài học
Lo từ rày giữ chắc lấy thân
Mụ già lại bắt ông đi:
“Ra nơi cá ở liệu bề nói năng
Ta không muốn làm hoàng hậu nữa
Muốn ra khơi làm nữ Long vương
Để ta sống giữa hải dương,
Cá vàng hầu hạ và vàng theo lời”.
Ông già phải im hơi lặng tiếng
Không dám còn mở miệng hé răng.

Rồi ông ra chốn biển xanh
Sóng gào giận giữ, tối tăm một màu
Ông gọi cá hãy mau tìm tới
Cá bơi vào, cá lại hỏi qua:
“Muốn điều gì thế, hờ cha”,
Vội vàng thi lễ, ông già nói ngay:
“Rủ thương nhé, cô ời, cô cá!
Biết làm gì với mụ chết trương?
Mụ không muốn chúc nữ hoàng
Muốn làm một nữ Long vương chốn này.

Để được sống ở ngay biển cả
Coi cá vàng hầu hạ mới nghe!”

Cá vàng chẳng nói năng chi
Vẫy đuôi một cái đi về biển sâu.
Bèn bờ biển đứng lâu ông đợi
Đợi không xong ông phải về nhà.
Thì kìa: trước mặt ông ta
Lêu tranh đã lại hiện ra tồi tàn.

Mụ già lại ngồi bên ngưỡng cửa
Lại còn nguyên máng gỗ nát thối.

(Dịch từ bản Trung văn của Mộng Hải có đối chiếu theo bản tiếng Nga)